

Cavaradossi Pécsről érkezett

Tizenhét éves
a szegedi Tosca

Angliai vendég szereplése után idehaza is műsorra tűzte a Szegedi Nemzeti Színház operatársulata Puccini talán legnépszerűbb darabját, a Toscát. Angyal Mária tradicionális rendezése Varga Mátyás díszleteiben Vágvölgyi Ilona jelmezeivel az 1981-es bemutató óta már sokszor bizonyított: amikor sikerült megfelelő főszereplőket találni, mindig biztos siker volt.

Nehéz lenne pontos leltárt készíteni a szereplőkről, mert olyan sokan léptek már fel az elmúlt 17 évben a felújításként most ismét színpadra vitt Tosca-rendezésben. A címszerepben hallhatta a közönség többek között Bajtay Horváth Ágotát, Misura Zsuzsát, Szilfai Mártát, Matkócsik Évát. Most a musicalszínezből operaénekesé lett Sáfár Mónika alakítja Floria Toscát, Scárpiaként Németh József tér vissza, Cavaradosiként pedig a pécsi Győrfi István mutatkozik be. Az előadásokat előbb Pál Tamás, majd Molnár László és Marcello Mottadelli vezényli. Győrfi Istvánnal – aki szeptembertől a szegedi társulat új tenoristája – a főpróbára egyik szünetében beszélgettünk.

● Mit árul el bemutatózásképp önmagáról?
– Eredetileg klasszikus gitáron tanultam a kecskeméti konzervatóriumban, viszonylag későn kezdtem el énekelni. Nagyon szerettem a színházat, de az operákhoz hosszú ideig nem sok közöm volt. Inkább a rockzenét és a dzsesszt kedveltem, sokáig Al Di Meola volt a példaképem. Egy vendéglátós zenekarban játszottam, majd miután felbomlott, a Népszínházhoz kerültem. Litván Gábornak, a Népszínház korrepetitorának javaslatára kezdtem el énekelni. Akkoriban a Kossuth-díjas baritonista, Jámor László volt az ének-tanárom. Kezdetben lírai baritonnak számítottam, csak évek múltán jött meg a magasságom. A Népszínházzal jártuk az országot, először kisebb szerepekben mutatkoztam be, majd egyre feljebb jutottam a számláltrán. Időközben Sass Sylvia nővédeké lettem, akitől nagyon sokat tanultam. A rendszerváltás idején megszűntették a Népszínházat, mert nem volt gazdaságos a működtetése. Például A víg öz-

vegy vidéki előadásain az is gyakran előfordult, hogy több emberből állt a színház csapata – énekesek, kórus, zenekar, technikai személyzet – mint ahányan a nézőtérben ültek. A Népszínházról a Pécsi Nemzeti Színházhoz szerződtem.

● Pécsen milyen szerepeket énekelt?

– A Bánk bán Ottó hercegével kezdtem, utána jöttek sorban az egyre nagyobb feladatok. A Paraszttbecsület Turidduja, a Traviata Alfredoja, a Don Pasquale Ernestója, Don José a Carmenből. Cavaradossi szerepét is többször énekeltem.

● Milyen a pécsi operatársulat?

– Gyakorlatilag nem is beszélhetünk igazi társulatról, hiszen csak három-négy magánénekes van a színháznak. Többnyire a Magyar Állami Operaház művészei járnak hozzánk állandó vendégként. Egy évadban általában egy bemutatót tudunk tartani, a többi előadás többbjátszás. Elsősorban az alaprepertoár legnépszerűbb darabjait visszük színpadra: a Tosca, a Bánk bán és a Hunyadi László mindig óriási siker. A pécsi közönség nagyon szereti ezeket a darabokat, az előadásokon általában még a csillárokon is lógnak. Nem volt ilyen szerencsénk a nagyszerű, de kevésbé ismert Simon Boccanégrával, amit olaszul mutattunk be.

● Hogyan került most Szegedre?

– Néhány hónapja jelentkeztem Pál Tamás zeneigazgató úrnál próbáért. A Rigoletto hercege énekeltem, ami alapján szeptembertől szerződést kaptam. Szívesen jöttem Szegedre, mert tetszik a város, és jól érzem magam az itteni társulatban. Igaz, kicsit rossz a közlekedés Pécs és Szeged között, a menetrendszerű autóbusz több mint négy óra alatt teszi meg az utat.

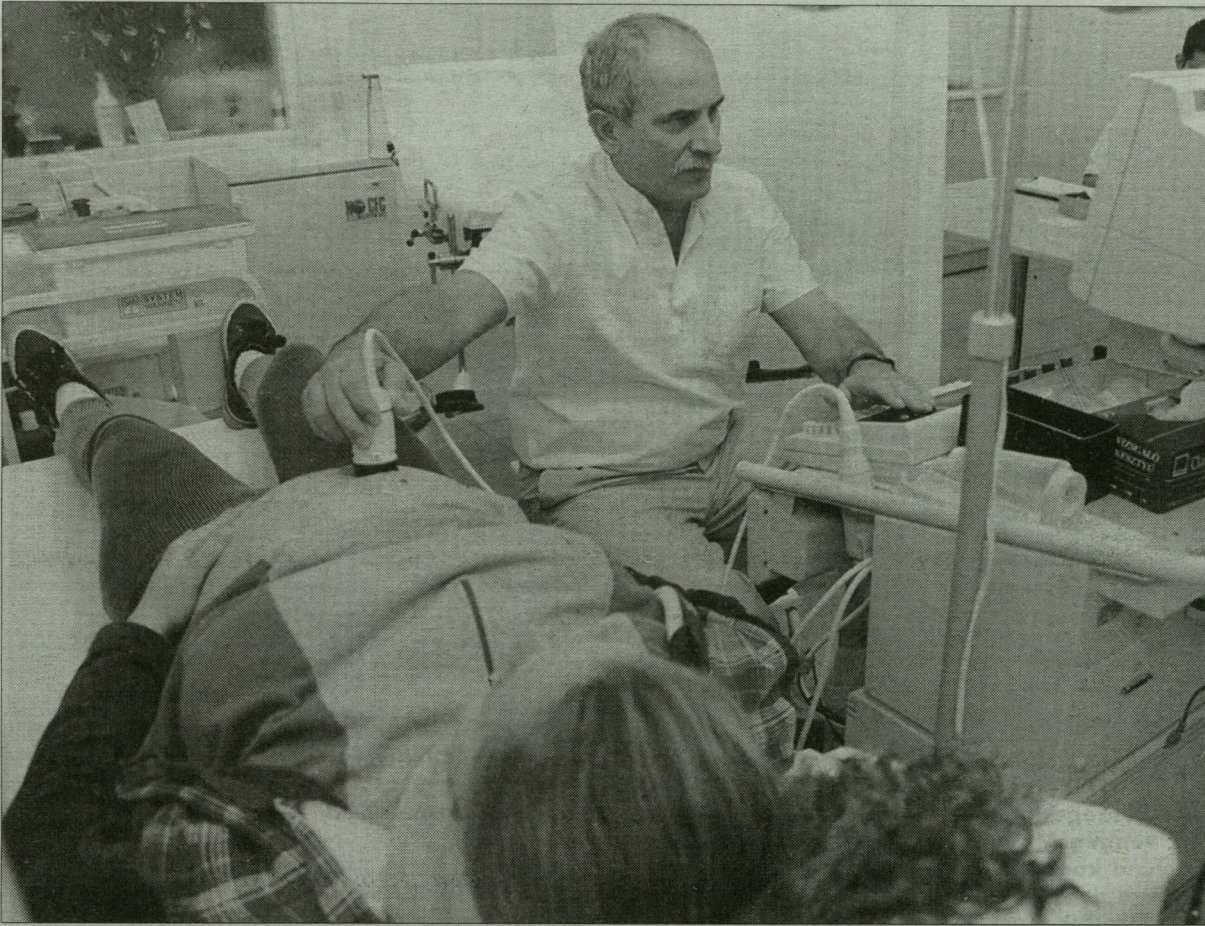
● Milyen feladatja lesznek ebben az évadban?

– A Tosca előadásai után sietnem kell vissza Pécsre, ahol decemberben Konter László rendezésében Verdi Don Carlos című operáját mutatjuk be, amelynek címszerepét énekelem. (A produkciónak szegedi vonatkozása is van: Eboli hercegnő Szonda Éva alakítja.) A szerepálmaim között szerepel Kalaf és Otello is, de ezeket ráérek majd évek múlva énekelni.

Hollósi Zsolt

Terhesdiagnosztikai centrum Szegeden

„Csak egészséges legyen!”

Kajtár főorvos ultrahangvizsgálatot végez az anya terhességének utolsó szakaszában. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A nyáron nyílt meg Szegeden, a Vasas Szent Péter utcában, a rendelőintézet épületében a terhesdiagnosztikai központ, és gondozó. A jól felszerelt és szép rendelőben fogadnak minden szegedi terhes nőt, s elvégzik a 9 hónap alatt – a törvény által előírt – vizsgálatokat, s rákszűrésre is vállalkoznak.

Csak egészséges legyen! – mondogatják gyakran a terhes nők, akiknek szinte egyetlen vágya ez a 9 hónap alatt. Korábban semmit, vagy csak keveset lehetett tudni az anyaméhben fejlődő embrióról, arról, hogy megvannak-e végtagjai, nincs-e nyitott gerince, a fej nagysága utal-e valamilyen fogyatékosra. A megnyugvás csak a világrahozatal után következhetett be, amikor „élesben” volt látható a hónapokig „rejtőzködő” jövevény. Ma már műszerek és a vizsgálati módszerek sokasága teszi lehetővé azt, hogy a terhesség első pillanatától az utolsóig figyelemmel kísérhessék a magzat fejlődését, kiszűrjék a kóros eltéréseket, s még idejében meg-

szakíthassák az így már nem kívánt terhességet.

A nyáron megnyitott Vasas Szent Péter utcai terhesdiagnosztikai rendelőben minden, a terhesség ideje alatt szükséges vizsgálatra lehetőség van. A legkorszerűbb berendezésekkel felszerelt rendelő, a Szegeden és környékén élő asszonyok számára létesült, ahol a terhesvizsgálatokon kívül, nőgyógyászati rákszűrés is végeznek.

A rendelő vezetője, Kajtár István főorvos kalauzolt végig a rendkívül szép kivilágított és berendezésű szobákban, ahol reggel 9-től délután 6 óráig folyamatosan zajlanak a vizsgálatok.

A '92-es magzatvédelmi törvény rendelkezése alapján készült el a terhesdiagnosztikai centrum, amely arra hivatott, hogy az áldott állapotba került nők terhes-ségük ideje alatt orvosi felügyelet alatt legyenek – mondja Kajtár főorvos, majd hetekre bontva sorra veszi, mikor, mit vizsgálnak, mire figyelnek?

– Az állapotos asszony első ultrahangvizsgálatát, a terhessége 5-6. hetében végezzük el. A 11. héten – egy minden leendő anya számára

– rettegett betegség, a Down-kór-szűrést csináljuk meg, mégpedig az embrió nyaki bőrrétegének vastagságát nézzük, hiszen ez diagnosztikus értékű. Amennyiben itt a legkisebb eltérést találjuk, az édesanyát klinikai genetikai vizsgálatra küldjük, ahol a magzat kromoszóma rendellenessége után kutatnak. Az idős korú szülők esetében kell számolni nagyobb kockázattal a Down-kóros utódra – magyarázza a főorvos –, de előfordult már fiatal, 18 éves szülő nőnél is. Ennek a szűrésnek köszönhetően az utóbbi időben csökkent a megszületett Down-kóros gyerekek száma, hiszen a szülők többsége a diagnosztizálást követően a terhességmegszakítás mellett dönt, ha megtudja, milyen beteg gyermeket hordoz az anyaméhében. Volt azonban arra is példa, hogy e szomorú tény ismeretében is vállalta az anyuka a gyermek világrahozatalát.

Később, a 16-18. hét között történik meg az AFP-szűrés – folytatja Kajtár doktor –, amikor vérvételi eredményből, és az ultrahangvizsgálatból azt nézzük meg, a magzatnak zárt, vagy

nyitott a gerincstatornája. A 28. héten kiderül, megvannak-e a végtagjai, záródott-e a hasfala. Végül a 36. héten, a CTG-vel a magzat szívritmusát, illetve a méhösszehúzódást mérjük, ami azért lényegbevágóan fontos, mert ha a szívfrekvencia-jelek egysíkúak, akkor az arra utal, hogy a baba alszik, vagy a méhlepény nem működik tökéletesen. Utóbbi esetben elhalhat a magzat. A CTG-vizsgálatokat a 38. héttől sűrítik, hogy rendszeresen képet kapjanak a magzat pillanatnyi állapotáról. A nyomon követés a terhes kismamának biztonságot ad.

A szegedi terhesdiagnosztikai rendelőben évente közel 3000 állapotos asszony fordul meg, az éves betegforgalom 16-20 ezer között mozog, hiszen a város nőgyógyászati rendelőiből ide kerül a műszeres vizsgálatra a nőgyógyászati problémákkal küszködőket. Hamarosan ténylegesen is nőgyógyászati centrum lesz a Vasas Szent Péter utcai terhesdiagnosztikai központ, mert a tervek szerint megszüntetnék a város különböző kerületeiben működő, de rosszul felszerelt nőgyógyászati rendelőket.

Kalocsai Katalin

Szegedi
Kazinczy-érmei

● Munkatársunktól
Két szegedi diák is elismerést szerzett a hét végén Sátoraljaújhelyen megrendezett „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny országos döntőjében. A szép kiejtést és helyes beszédet jutalmazó Kazinczy-érem tulajdonosai: *Mórocz Gábor*, a Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanulója (felkészítő tanárai: *dr. Galbács Zoltán* és *Tóthné Pintér Kinga*) és *Horváth-Varga Dóra*, a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskolából (felkészítő tanára: *Varga Magdolna*).

Lopott a rendőr

● Munkatársunktól
Lopás gyanúja miatt büntetőeljárás indítottak egy Csongrád megyei rendőr ellen. A nyomozás adatai szerint P. S. főtörzsőrmester két alkalommal (idén tavasszal és ősszel) a saját Skodájának a motorját kicserélte két olyan, balesetben összetört Skoda motorjával, amelyeket a rendőrség saját objektumában őrzött. P. S. ezzel 100 ezer forint kárt okozott. A bűncselekmény további részleteit az Ügyészségi Nyomozó Hivatal vizsgálja.

Szeghy-
emléktábla

● Munkatársunktól
Szeghy Endre zeneszerző tiszteletére avatnak emléktáblát november 14-én 11 órakor a Vitéz utca 5. szám alatt. Az emléktáblát *dr. Szalay István* országgyűlési képviselő leplezi le, közreműködik a Szeghy Endre Pedagógus Női Kar.

Vöröskeresztes
gyűjtés

● DM-információ
A szegedi Vöröskereszt hétfőtől csütörtökig 9 és 16 óra, pénteken 9 és 14 óra között várja az árvízkárosultak számára felajánlott adományokat a Szent Mihály utca 1. szám alatt. Elsősorban tartós élelmiszereket, konserveket, meleg ruhaneműt, cipőt, gumicsizmát, takarót, ágyneműt, pénzadományt kérnek. Az összegyűjtött adományok célbajuttatása érdekében szállításra vállalkozók ajánlatait is jó néven veszik.

Quartet-
lemezbemutató

● Munkatársunktól
„Love poems of Pablo Neruda” címmel mutatja be legújabb lemezét november 12-én 19 órától a Szegedi Ifjúsági Házban a Quartet együttes. A koncerten fellépnek: *Winand Gábor* (ének, szaxofon), *Vukán György* (zongora), *Hárs Viktor* (nagybőgő) és *Balázs Elemer* (dob).

Közeleli
Kávéház

● Munkatársunktól
Steiber Anita természetgyógyász tart bemutatót a daganatos megbetegedések alternatív terápiás lehetőségeiről november 11-én 18 órától a Royal Szállóban. Az este házigazdája: *Szűcs Ágnes* újságíró.

H. Zs.

Változatos, gazdag tartalommal jelent meg a Tiszatáj novemberi száma. A szegedi irodalmi folyóiratban a verseket kedvelő olvasó ép-pógy érdekességekre bukkanhat, mint az, akit a modern próza vagy irodalomelmélet iránt érdeklődik.

Tandori Dezső „Élbevonás” című versével indul a novemberi Tiszatáj, s a lírai válogatásban az erdélyi magyar irodalom legújabb nemzedékét képviselő három fiatal költő verseit is olvashatjuk. „Ó én marha ki nem hittem Kosztolányit”, „Hold, kíváncsi Nap se” és „A talponálló” címmel publikálja költeményeit a Kolozsvárott élő *Orbán János Dénes*. Az Előretolt Helyőrség című lapot szerkesztő

A novemberi
Tiszatáj

poéta nem egészen ismeretlen Szegeden, hiszen már önálló költői estjét is megrendezték. A kolozsvári Helikon Serény Múmia című mellékletének szerkesztője, *Fekete Vince* tollából a „A holló és a róka” című régi mese parafrázisát olvashatjuk, *Lövetei László László* pedig „Reggeli torna” és a „Fül” című versét adja közre. *Sándor Iván* Rocinante nyomában című naplójegyzeteiben arról ír: „A mai regény az univerzális világpiacnak, és az Én-nek az európai kultúra omlásában megpillantható „új helyzetéhez” más körülmények között közeledik. Ma az Én

„összerakhatatlansága” és emlékezősképtelensége kerül az epikai szerkezet centrumába.” A prózai összeállításban *Hász Róbert* „Végvár az időben” című regényrészlete, *Podmaniczky Szilárd* gondolatnaplója, az „Elvete-mült naplók (I.)” és *Zalán Tibor* „Papírváros” – egy lassú regény újabb fejezete szerepel.

A Tanulmányok rovatban „Írásaktusok – Derrida és Joyce” címmel *Orbán Jolán*, a pécsi JPTE Irodalomelméleti Tanszékének tanára publikálja tanulmányát, „Irodalomelméleti/történeti indulások” címmel *Fried István* cikkét olvashatjuk, *Hegyi*

Pál „Az olvasás rettenetéről” ír, *Fráter Veronika* „Manfred Frank Én-Ki az ma? (Ich-Wer ist das heute?)” című esszéjéről, *Pataki Virág* „Tíz tanulmány A Rimbaud Egy évad a pokolban című ciklusáról” értekezik. A diákmelléklet ezúttal *Trevota György* tanulmányát közli „József Attila: Flóra 1. Hexaméterek” címmel. A Művészet rovatban „Arcok törött tükörben” címmel *Szalay Károly* Würtz Ádám ikonjai kapcsán emlékezik. „A Tisza-parton mit keresek?” portrészorozatban „Modernizmus és hagyomány metszéspontján” címmel az ötvenéves *Huszár Lajos* zeneszerzővel készült beszélgetés pályájáról, operájáról és a Hungaroton Classic kiadásában hamarosan megjelent szerzői CD-jéről.

Győrfi István: Sokáig inkább a rockzenét és a dzsesszt kedveltem, és Al Di Meola volt a példaképem. (Fotó: Gyenes Kálmán)